

t: 088 888 66 66
e: info@ltonoord.nl
w: ltonoord.nl

Achter de boer en tuinder.
Voor ons allemaal.

Achter de boer en tuinder.
Voor ons allemaal.

Jaarverslag 2021

INHOUD

4-5	6-7	8-9	10-31	32-37	38-39
					
Voorwoord	Over LTO Noord	Zo staan we ervoor	Terugblik van maand tot maand	Feiten & Cijfers	Hier doen we het voor

COLOFON

LTO Noord
Zwartewaterallee 14
8031 DX Zwolle
www.ltonoord.nl

Redactie: Communicatie LTO Noord
Coördinatie: Frank de Olde
Vormgeving: Jeanine Mulder
Online realisatie: Rogier Schreurs

Behoefte aan duidelijkheid en zekerheid

‘Er is veel geld gereserveerd voor de agrarische sector; dat moet goed worden besteed’

Beste allemaal,

Op het moment dat wij dit jaarverslag presenteren, leven we in een instabiele wereld. Ook het jaar dat achter ons ligt kunnen we met recht bewogen noemen. 2021 was een jaar waarin corona nog steeds een probleem was en waarin we werden geconfronteerd met stikstofrapport na stikstofrapport. Een jaar ook, waarin we te maken kregen met enorme stijgingen van de energieprijzen. En een jaar waarin een nieuwe coalitie werd gepresenteerd. Juist in deze onzekere tijden hebben we geprobeerd om voor rust en stabiliteit te zorgen.

Duurzaam evenwicht

De behoefte aan duidelijkheid en zekerheid in onze sector is groter dan ooit. Daarom hebben we een plan gepresenteerd: ‘Duurzaam evenwicht’. Met dit plan willen we op een haalbare manier stikstof reduceren. Daar hoort geld bij. De coalitie heeft ons plan voor een deel overgenomen. Vanzelfsprekend blijven we scherp op het vervolg. Er is weliswaar veel geld gereserveerd voor de agrarische sector, maar dat geld moet wél goed worden besteed. Namelijk aan innovaties waarmee we onze (klimaat)doelen kunnen halen, zonder dat partijen zich blind staren op uitkoop.

Verbinden van belangrijke thema's

Binnen LTO Noord werken we sinds 2020 steeds meer met het onderling verbinden van belangrijke thema's. Een mooi voorbeeld hiervan is het programma ‘Interactie met de samenleving’. Vanuit dit programma organiseerden we onder andere onze Kerstactie, waarmee we 20.000 bezoekers trokken. Om vervolgens via ons onlinekanaal BoerenBuren een bereik van maar liefst 1,5 miljoen mensen te creëren. Voorbeelden van andere programma's waarmee we de sector ondersteunen, zijn ‘Water en bodem in balans’, ‘Duurzame energie’ en ‘Voor de mens achter de ondernemer’. En er is zoveel meer waaraan we in het verslagjaar hebben gewerkt. Zo hebben we onze leden op diverse manieren intensief bijgestaan. Bijvoorbeeld bij rechtszaken waarbij een groot, collectief belang gemoeid was. Ook de leden die geconfronteerd werden met inbraken van dierenextremisten konden op onze steun rekenen. Ook op die manier geven we concreet invulling aan onze belangenbehartiging.

Terugblik op 2021

In dit jaaroverzicht lees je welke resultaten wij nog meer hebben behaald. Dit zijn resultaten van ons allemaal, vóór ons allemaal. Onze leden, afdelingen, bestuurders en werkorganisatie hebben dit samen bereikt. En daar mogen we best trots op zijn.

Hopelijk tot snel!

Dirk Bruins
Voorzitter LTO Noord

Dit is wat wij doen

LTO Noord is de toekomstgerichte ondernemersvereniging voor boeren en tuinders in de negen noordelijke provincies. Wij zetten ons in voor de belangen van bijna 22.000 boeren, tuinders en ondernemers in de agrarische keten. Het merendeel van onze leden is producent van voedsel, sierteeltproducten of energie en draagt daarnaast zorg voor het landschap. Wij gaan de dialoog aan met de overheid. We verbinden de agrarische sector met burgers en consumenten en we laten zien wat de agrarische sector voor de samenleving betekent.

De komende jaren neemt LTO Noord samen met haar leden het voortouw in de ontwikkeling van de sector. We zetten ons in via krachtige lobby en ontwikkelen programma's en projecten die agrarische ondernemingen toekomstbestendig maken. De kennis die dit oplevert delen we weer met boeren en tuinders. Met 170 collega's zetten wij ons dagelijks met hart en ziel in voor agrarische ondernemers.

LTO Nederland

Bijdrage LTO Noord € 4,2 Miljoen

LTO Nederland wordt gefinancierd uit een deel van de contributie van de leden van LTO Noord, ZLTO en LLTB. Onze leden zijn dan ook lid van LTO Nederland.

LTO Noord is opgedeeld in 3 regio's

REGIO WEST REGIO OOST REGIO NOORD

Samenstelling baten
25,7 miljoen euro

9.6

Contributies

13.3

Projecten

2.0

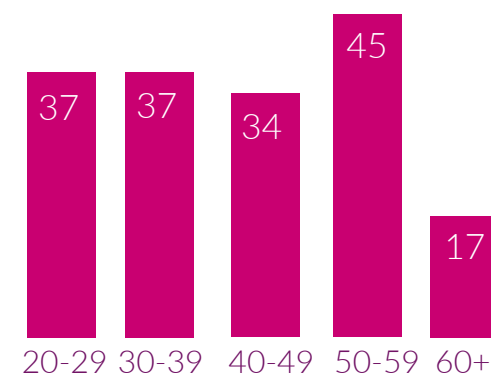
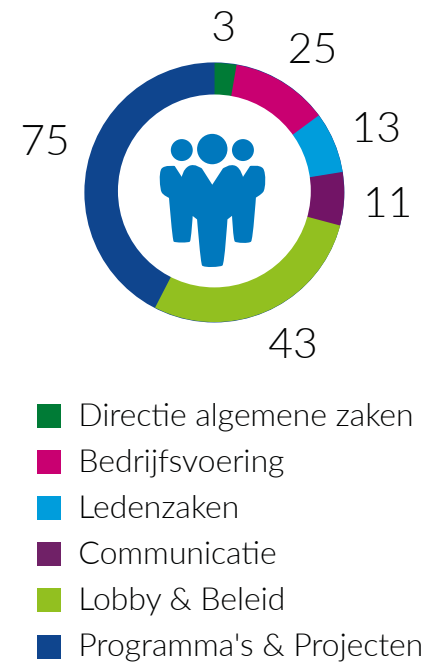
Vermogen

0.8

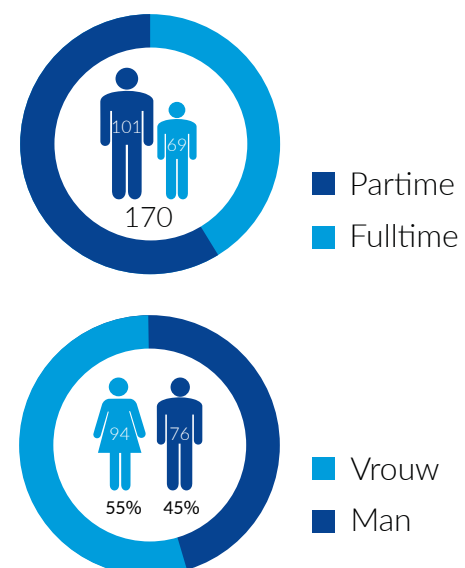
Dienstverlening

Medewerkers per activiteit

Leeftijdsopbouw

Aantal leden met bedrijf

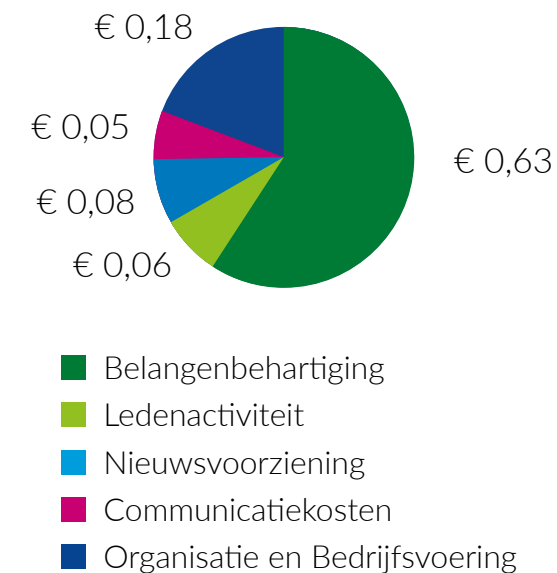

Uitgaven aan opleiding en training per medewerker

2021 € 1.112

Kosten naar activiteit

Van elke euro wordt € 0,82 uitgegeven aan de doelstelling

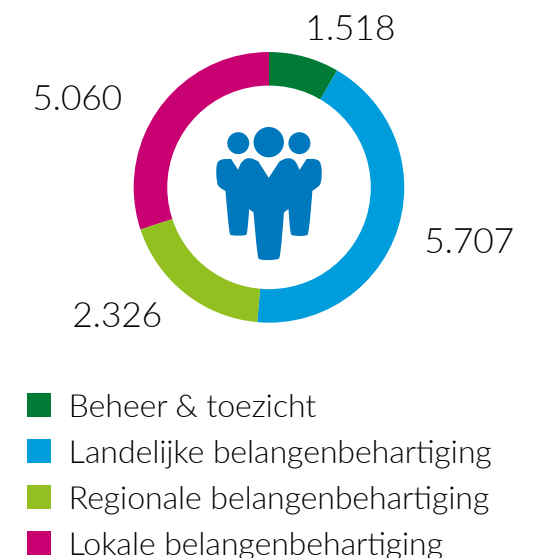
Leden per sector 16.676

Samen met voormalig agrarisch bedrijfsleden, ketenpartijen en ereleden komt het totaal aantal leden uit op bijna 22.000.

	Akkerbouw	2.564
	Bollenteelt	692
	Boomteelt	226
	Edelpelsdieren	0
	Fruitteelt	420
	Gemengd Bedrijf	1.609
	Glastuinbouw	851
	Kalfsvleesproductie	275
	Konijnenhouderij	11
	Melkveehouderij	8.534
	Paardenhouderij	109
	Paddestoelenteelt	2
	Pluimveehouderij	278
	Schapen- en Geitenhouderij	142
	Varkenshouderij	692
	Vleesvee	35
	Vollegrondsgroenteteelt	236

Bestuurdersinzet in dagen

Een kleine 800 bestuurders zetten zich volop in voor LTO Noord, met een totale inzet van bijna 14.611dagen.

Zo staan we ervoor

Terugblik van maand tot maand

Kennis en ervaring opdoen dankzij DAW-bijeenkomsten

Nicole Koks, regiobestuurder Oost en portefeuillehouder Water, Bodem, Mest en Jongeren:

“Als regiobestuurder motiveer ik boeren en tuinders om te werken aan een bedrijfsvoering die toekomstbestendig is. We zijn als LTO Noord niet alleen belangenbehartiger, maar hebben ook een gidsende rol en kunnen agrariërs in hun ondernemerschap uitdagen. Ideeën uit het veld juich ik van harte toe. Ik vind het belangrijk om agrarische ondernemers te ondersteunen bij het uitvoeren van hun eigen oplossingen door ze in contact te brengen met relevante projecten en programma's. Het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer is één van die programma's: met DAW-projecten doen boeren en tuinders via studiegroepbijeenkomsten en demonstraties kennis en ervaring op over onder meer andere teelten en grondbewerkingen. Zo ondervinden ondernemers zelf wat werkt voor een goede bedrijfsvoering, schoon en voldoende water en een gezonde bodem.”

Programma's & Projecten

1.600 leden deden mee aan digitale themabijeenkomsten regio Noord

We hebben in de maanden februari tot april voor leden in de noordelijke provincies 12 digitale themabijeenkomsten georganiseerd. Ruim 1.600 leden lieten zich digitaal informeren over uiteenlopende onderwerpen zoals stikstof, water, leidingen, veenweide en faunaschade. Vanwege de beperkende coronamaatregelen was het voor de afdelingen lastig om contact met de leden te houden en op deze digitale manier konden we leden toch meenemen in ontwikkelingen op belangrijke dossiers. Vanwege het grote succes gaan we ook in 2022 door met het organiseren van digitale themabijeenkomsten.

Regio Noord
Meer verbinding tussen boer, tuinder en samenleving

LTO Noord reageert op komst datacenters

LTO Noord Hollands Kroon en LTO Noord Zuidelijk Flevoland hebben zienswijzen ingediend vanwege de komst van datacenters in hun gebied. De landbouw wil een voorlopige bouwstop op datacenters. Volgens LTO Noord nemen de datacenters relatief veel ruimte in beslag, die ten koste gaat van vruchtbare landbouwgrond en die schadelijk kan zijn voor de waterhuishouding in het gebied. LTO Noord is niet per definitie tegen datacenters, ook boeren en tuinders maken steeds meer gebruik van hightech-toepassingen met grote databehoeften. Dat wil echter niet zeggen dat vergunningen zo makkelijk verleend zouden moeten worden. Daarom roepen wij op om zorgvuldig om te gaan met landbouwgrond.

Regio West
Toekomstgericht ondernemerschap

Ook in een nat jaar
aandacht voor droogte

Waar het jaar 2020 en de jaren daarvoor in het teken stonden van droogte en het in 2021 veel natter was, hield droogte onverminderd onze aandacht. Zo hebben wij eraan bijgedragen dat de impact van drinkwaterwinningen nog duidelijker op het vizier is gekomen bij onze samenwerkingspartners. Ook zetten wij ons ervoor in om tot een juiste schadeafhandeling te komen voor onze boeren. We zijn blij met samenwerkingen als het programma ‘Elke druppel de grond in’, waarin we zo veel mogelijk water willen vasthouden om minder kwetsbaar te zijn in drogere tijden. Dit doen we samen met het Waterschap Rijn en IJssel. Ook nemen we deel aan het project Zoetwatervoorziening Oost Nederland (ZON). ZON richt zich op onderzoek naar de huidige en toekomstige droogteproblematiek en mogelijke oplossingen en maatregelen.

Regio Oost
Water en bodem in balans

Brandbrief NLDelta

NLDelta is een Nationaal Park ‘nieuwe stijl’, waarin overheden en natuurorganisaties werken aan het behoud en de ontwikkeling van natuur en de beleving daarvan in het Zuidwestelijke deltagebied. De agrarische sector is bij deze ontwikkeling niet betrokken en begin 2021 kreeg LTO Noord min of meer toevallig lucht van NLDelta. LTO Noord heeft daarom op 31 maart 2021 samen met ZLTO en KAVB een brandbrief gestuurd aan NLDelta. Hierna volgden meerdere overleggen waarin aangegeven is dat NLDelta een bedreiging vormt voor agrarische ondernemers in het gebied. Vanwege de onduidelijkheid in regelgeving en de weerstand bij meerdere partijen zal er voorlopig geen aanvraag voor de status ‘Nationaal Park’ worden ingediend.

Regio West
Toekomstgericht ondernemerschap

63 jongeren ontvangen subsidie
voor hun T-rijbewijs

LTO Noord heeft vanaf september de toekenning van subsidies op T-rijbewijzen voor stagiairs op zich genomen. De sectoren Dierhouderij en Open Teelten vinden het van belang dat toekomstig personeel in bezit is van dit rijbewijs, een mooi initiatief om jongeren aan de agrarische sector te binden. Veel stagiairs weten niet dat er vanuit Colland Arbeidsmarkt tot 850 euro subsidie beschikbaar is voor het T-rijbewijs. LTO Noord wil aanstormend agrarisch talent graag helpen om deze tegemoetkoming te ontvangen. Door flyers uit te delen op scholen en een heldere uitleg over de subsidieaanvraag te geven, hebben in vier maanden tijd 63 stagiairs in de Dierhouderij en Open Teelten subsidie ontvangen na het behalen van hun T-rijbewijs.

Programma's & Projecten
Ondernemerschap & Onderwijs

Programma Voor de mens achter de ondernemer

Ook als het even lastig is zijn we er voor onze leden

Een opstapeling van complexe dossiers - met grote impact op de agrarische sector zoals stikstof, natuur, klimaat, dierenwelzijn - leidt tot de behoefte voor meer aandacht voor de mentale en sociale kant van het ondernemerschap. Maar ook life-events (scheiden, overlijden), ondernemersvraagstukken (uitbreiding, overname, stoppen, starten) en maatschappelijke druk hebben daarop invloed. Met het programma 'Voor de mens achter de ondernemer' biedt LTO Noord sinds 2021 leden met een hulpvraag nuttige tools en ontwikkelen we activiteiten en trainingen waarmee leden het beste uit zichzelf kunnen halen. Daarbij:

- stimuleren we persoonlijke ontwikkeling,
- luisteren we en verwijzen we door naar goede hulpverleners,
- en maken we mentale gezondheid bespreekbaar; niet alleen als de nood aan de man is, maar ook preventief.

We organiseerden in het verslagjaar drie goed bekeken webinars over zelfbewust ondernemerschap, gaven invulling aan het mentale gezondheidsplein op de Landbouwbeurs in Hardenberg en organiseerden een interne training in het herkennen van signalen van mentale problematiek en wat je kunt doen als je dat herkent.

Programma's & Projecten

Behoud waardevol cultuur- landschap op de agenda

Begin 2021 informeerden we de portefeuillehouders Ruimtelijke Ordening in de afdelingen over de komst van de omgevingswet en hoe we daarin voortaan samen anders moeten opereren. De opzet van deze wet biedt meer ruimte en flexibiliteit in ruimtelijke ordening. Als afdeling is het van groot belang het politieke proces nauwlettend te volgen. De wet kan voordelen bieden, maar kan ook leiden tot meer niet-agrarische initiatieven. Een vastgesteld bestemmingsplan biedt niet langer absolute rust en zekerheid voor tien jaar. Dit vraagt van ons waakzaamheid en tijdig reageren. In dezelfde periode brachten we grondeigenaren en pachters in de Havikerwaard, Fraterwaard en Olburgerwaard samen om gezamenlijk invloed te hebben op het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport). De MIRT-verkenning voor dit gebied gaf vooral aandacht aan nieuwe (natuur)ontwikkelingen. Gezamenlijk hebben we behoud van het waardevol cultuurlandschap als belangrijke opgave op de agenda en in het eindrapport gekregen. Daardoor is het perspectief voor boeren in de omgeving beter in de MIRT- aanpak meegenomen.

Regio Oost
Toekomstgericht ondernemerschap

Eindelijk ondersteuning voor boeren in aardbevingsgebied

De provincie, gemeenten en het Rijk lanceerden een uitgebreid pakket om boeren in het aardbevingsgebied te helpen. Boeren kunnen onder meer een beroep doen op een speciaal fonds en de hulp inschakelen van consulenten. LTO Noord heeft zich al jaren ingezet op een ruimhartige en rechtvaardige schadeafhandeling voor de agrarische sector en is blij dat de ondersteuning er nu eindelijk komt. Regiobestuurder Lammert Westerhuis: "Er wordt eindelijk geld vrijgemaakt voor schadeafhandeling en versterking van agrarische bedrijven. Waar mogelijk worden boeren ook geholpen bij het beperken van de uitstoot van stikstof en broeikasgassen, de mestkelderproblematiek en verduurzaming. Hiermee komt er weer toekomstperspectief voor boeren."

Regio Noord
Meer verbinding tussen boer, tuinder en samenleving

Terugblik van maand tot maand

Bouwen aan toekomstbestendige melkveehouderij

Dieuwke de Vries, Netwerk Praktijkbedrijven

"Melkveehouders werken samen aan het reduceren van zowel hun ammoniak- als methaanemissies. Met als doel 30% reductie, dáár gaat het om binnen het Netwerk Praktijkbedrijven! Integraal aanpakken betekent aandacht voor alle bedrijfsonderdelen, maar ook aandacht voor wat ons allemaal bezighoudt zoals stikstof, biodiversiteit, weidegang, dierenwelzijn en waterkwaliteit."

40 onderzoeks- en demonstratiebedrijven zijn met vijf begeleiders in 2021 aan de slag gegaan. Geen harde reductiemeters maken, maar inregelen, datastructuur opzetten en basiskennis opdoen. Dit is de basis van praktijkonderzoek: relaties leggen tussen eigen handelen en de effecten daarvan op de emissiereductie. Wat doen rantsoenkeuzes, (bedrijfs-)management- en andere keuzes in de stal en bij mest uitrijden ertoe als het gaat om de cijfers die jouw bedrijfsemissie bepalen?"

69 ambassadeurs en negentien extra begeleiders volgen deze uitkomsten en gaan zelf aan de slag. Daarmee bouwt het Netwerk Praktijkbedrijven aan een toekomstbestendige melkveehouderij."

Programma's & Projecten

Innovatieregeling kalverhouderij opengesteld

Mede op aandringen van LTO Noord stelde de provincie Gelderland een opkoopregeling kalverhouderij (20 miljoen) en een innovatieregeling kalverhouderij (10 miljoen) open. Gelderse kalverhouders die willen overstappen naar een duurzaam en vernieuwend stalsysteem, kunnen zich melden bij de provincie. Dit is onderdeel van de Gelderse Maatregelen Stikstof (GMS). Gelderland kiest voor kalverhouders omdat er voor die sector tot nu toe landelijk nauwelijks geld beschikbaar is. Met de Gelderse stikstofaanpak wil de provincie bijdragen aan nieuwe erkende stalsystemen die helpen bij het oplossen van de stikstofproblematiek. De provincie noemt de kalverregeling een mooi voorbeeld van met de sector samenwerken aan het terugbrengen van de stikstofbelasting en perspectief bieden aan ondernemers die willen verduurzamen.

Regio Oost
Toekomstgericht ondernemerschap

Gewassen mogen beschermd worden tegen vraat

Regio Oost verzette zich tegen de faunabeheerplannen van de provincie Gelderland. LTO Noord startte, samen met de Nederlandse Fruittelers Organisatie (NFO), een offensief via media, lobby en de juridische weg om ervoor te zorgen dat boeren en tuinders hun gewassen mogen beschermen tegen vraat. En met resultaat! Omroep Gelderland maakte een reportage en de provincie Gelderland keurde de beheerplannen goed. Dit besluit zorgt ervoor dat afschot van de landelijk vrijgestelde soorten weer mogelijk is in Gelderland.

Regio Oost
Toekomstgericht ondernemerschap

Wateroverlast in Noord-Holland

LTO Noord was niet tevreden over de aanpak door het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) van de wateroverlast in Noord-Holland na het noodweer op 18 en 19 juni. Vele agrariërs in het gebied kwamen in de problemen en zijn massaal bijgesprongen met pompen. LTO Noord is direct in gesprek gegaan om te zien hoe het zover kon komen en wat er gedaan kan worden om dergelijke situaties in de toekomst zoveel mogelijk te voorkomen. Ook op het evaluatierapport is LTO Noord kritisch. Zo waren wij graag eerder bij de rapportage betrokken en is er te weinig waardering voor de rol die boeren en loonwerkers hebben vervuld door zelf op cruciale plekken pompen te plaatsen. Met HHNK kijkt LTO Noord nu naar praktische verbeteringen.

Regio West

Water en bodem in balans

Stevig protest tegen plan voor ontpoldering Westhoek

LTO Noord heeft forse kritiek geuit op het plan voor de ontpoldering van de Westhoek in Friesland, wat heeft geresulteerd in het aannemen van een motie in de Provinciale Staten van Fryslân. In het kader van de dijkversterking Koehool-Lauwersmeer wordt naast dijkversterking ook gekeken naar koppelkansen voor de natuur. Eén van deze koppelkansen blijkt de aanleg van een zogenaamde wisselpolder te zijn in Westhoek. Wij hebben het Rijk en de provincie opgeroepen om te stoppen met de ontwikkeling van dit plan bij Westhoek, maar ook met alle andere plannen in dit gebied die ten koste gaan van landbouwgrond of die verzilting in de hand werken. Noord-Nederland en zeker ook Noord-Friesland is de kraamkamer van de aardappelproductie wereldwijd en dat moeten we zo houden.

Regio Noord

Toekomstgericht ondernemerschap

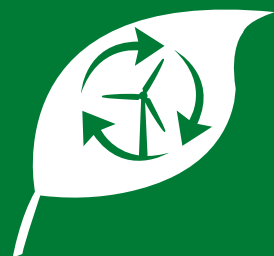

Gebiedsgerichte aanpak stikstof

Rondom de Natura 2000-gebieden moet de stikstofneerslag dalen en de natuur herstellen. De uitvoering van dit stikstofbeleid is door het Rijk neergelegd bij de provincies, die medio 2023 een plan moeten opleveren. Voor het stikstofdossier heeft LTO Noord in 2021 in iedere regio extra menskracht aangenomen om flink in te zetten op gebiedsgericht beleid. Het doel van dit programmteam is om bestuurders en leden inhoudelijk te ondersteunen. Programmamanager GGA & Stikstof Erik Back mag samen met drie beleidsmedewerkers de komende jaren zorgen voor een goede positie voor de boer in de stikstofaanpak. Het stikstofteam bestaat verder uit Abel Kooistra (Regio Noord), Toon te Poele (Regio Oost) en Eelco Bos (Regio West). “We leggen agrarische ondernemers uit hoe een gebiedsproces werkt en wat je daarin het beste kunt doen,” aldus Back. “We vinden het belangrijk eerst een nulmeting te doen met goede methodieken, zoals we nu gaan doen in Liefstinghsbroek, zodat we weten wat de effecten van maatregelen zijn. Pas als je echt weet wat het probleem is in een gebied en je meet en monitort goed, kun je maatregelen bepalen”. Er wordt gewerkt aan een blauwdruk voor een gebiedsproces voor afdelingen, een lijst met de belangrijkste vragen en antwoorden en kennissessies voor bestuurders. Back: “Het is een complex verhaal en er is tijdsdruk, maar we gaan er ook in 2022 voor. Met regelmaat informeren we over de ontwikkelingen in het stikstofdossier, de inzet op landelijk niveau en onze inzet in de gebiedsgerichte aanpak per provincie”.

Programma's & Projecten

Programma Biodiversiteit

In 2021 zijn we gestart met het programma 'Biodiversiteit'. Biodiversiteit is belangrijk voor de agrarische sector en natuur. Een gezond ecosysteem met vruchtbare bodems, weerbare gewassen en gezonde dieren draagt bij aan een toekomstbestendig boerenbedrijf en plezier in boeren. LTO Noord gaat daarom aan de slag om biodivers boeren gemakkelijk en financieel aantrekkelijk te maken voor boeren en tuinders. Hierbij zijn we continu bezig met de vraag: hoe kan biodiversiteit ten dienste staan van een gezond toekomstbestendig agrarisch bedrijf? Om het antwoord te vinden op deze vraag gaan we proactief het gesprek aan met bestuurders, leden, andere programma's, organisaties en vakspecialisten. Een positieve bijdrage aan het verdienmodel van boeren en tuinders is in dit proces leidend.

Programma's & Projecten

LTO Noord biedt provincie Fryslân Afsprakenkader Weidevogels aan

LTO Noord heeft samen met de andere Friese landbouwpartijen het Afsprakenkader Weidevogels aan de provincie Fryslân aangeboden. In dit afsprakenkader staat beschreven hoe de landbouw wil gaan inzetten op communicatie en kennisdeling met als doel om de stand van de akker- en weidevogels in Fryslân positief te beïnvloeden. Jan Teade Kooistra, regiobestuurder: "We willen juist de positieve benadering vasthouden en geen dwingende regels opgelegd krijgen. Door boeren veel meer bewust te maken en kennis te delen kunnen we zelf actie ondernemen om de akker- en weidevogels te beschermen. Tegelijkertijd is richting provincie benadrukt dat voor het welbevinden van de akker- en weidevogels meer nodig is dan alleen aandacht vanuit de agrarische sector. Ook het bestrijden van de predatoren van weidevogels moet provinciebreed worden opgepakt".

Regio Noord
Bewust omgaan met biodiversiteit, energie en kringlopen

Aandacht voor perspectief voor boeren in het veenweidegebied

De boer blijft als beheerder van het veen ook in de toekomst een cruciale rol spelen in het veenweidegebied. Het vinden van goede verdienmodellen is hierbij van wezenlijk belang. Dat was de conclusie van een webinar dat LTO Noord regio West in mei organiseerde. Boeren in het veenweidegebied kunnen vandaag de oplossing, in plaats van het probleem zijn. Ze hebben het beste voor met de bodem, biodiversiteit, voedselproductie en stoffering van het landschap. LTO Noord zet zich in voor toekomstperspectief voor boeren en tuinders in het veenweidegebied.

Regio West
Bewust omgaan met biodiversiteit, energie en kringlopen

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Terugblik van maand tot maand

Werkgeversjournaals en podcasts voorzien in behoefte

Marten van Lenthe, adviseur bij de Werkgeverslijn:

"De Werkgeverslijn land- en tuinbouw is in 2021 gestart met het uitzenden van werkgeversjournaals en podcasts. Sommige werkgevers kijken of luisteren namelijk liever dan dat zij een artikel lezen. In het werkgeversjournaal worden werkgevers in 15 minuten bijgepraat over actualiteiten. Zo zijn ze in korte tijd goed geïnformeerd over belangrijke ontwikkelingen. De acht werkgeversjournaals zijn 1.206 keer bekeken. In de podcasts delen ondernemers hun inspirerende praktijkverhalen in 30 minuten. Zo kunnen werkgevers leren van andere werkgevers. De podcasts zijn door 767 mensen beluisterd. Het grote aantal kijkers en luisteraars laat zien dat we hiermee in een specifieke informatiebehoefte voorzien."

Terugkijken en luisteren kan via www.werkgeverslijn.nl/gemist

Programma's & Projecten

Beëindigen van gewas- beschermingsmiddelen in Friesland in 2030 is niet realistisch

Dankzij de lobby van LTO Noord kwam Gedeputeerde Staten met een reactie dat volledige afbouw van gewasbeschermingsmiddelen in Friesland niet haalbaar en niet realistisch is. In de Provinciale Staten van Fryslân werd het voorstel 'Naar een schone en gezonde leefomgeving: afbouw gebruik van pesticiden in Fryslân 2021-2030' besproken. LTO Noord organiseerde op woensdag 6 oktober een bedrijfsbezoek voor de Statenleden op het akkerbouwbedrijf van Kees van der Bos in Holwerd om te laten zien wat boeren doen om het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen te verminderen. 21 Statenleden van CDA, VVD, ChristenUnie, FvD, GroenLinks, PvdD, PvdA en SP waren daarbij aanwezig.

Regio Noord

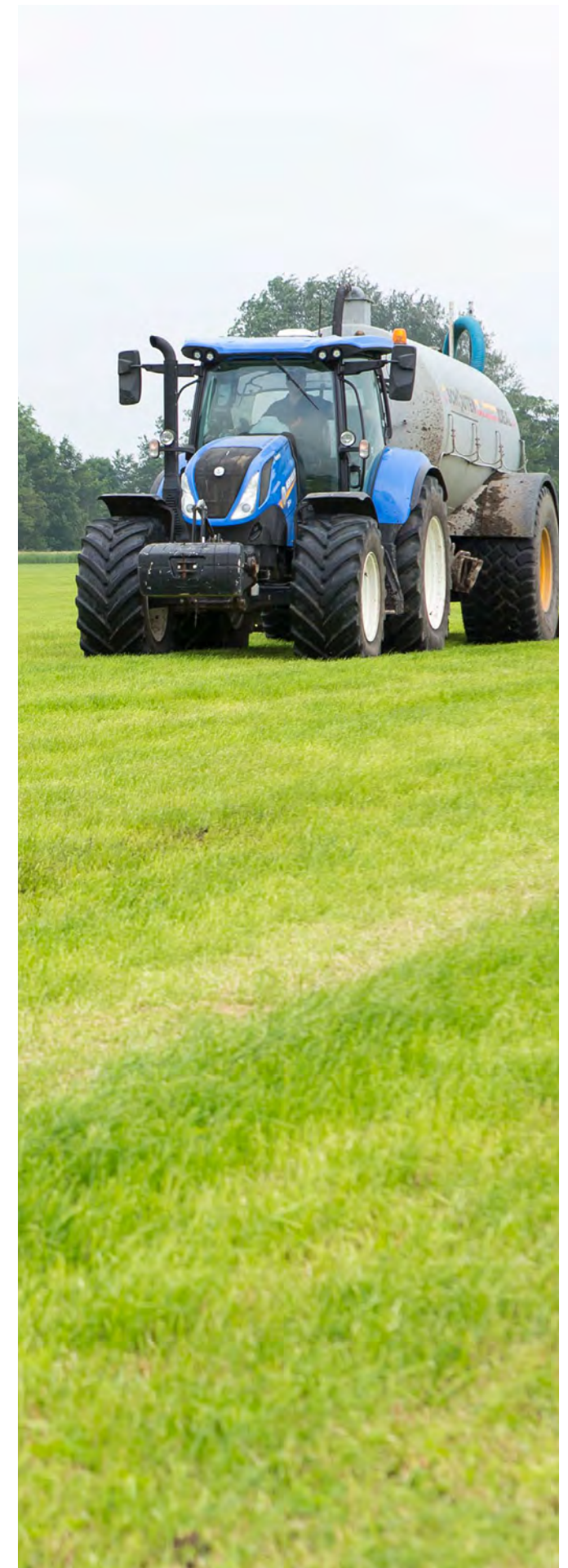
Bewust omgaan met biodiversiteit, energie en kringlopen

Gebiedsproces bodemdaling Flevoland

De komende drie jaar slaan LTO Noord, de gemeente Noordoostpolder, de provincie Flevoland, het Rijksvastgoedbedrijf en het Waterschap Zuiderzeeland de handen ineen om nieuwe toekomstperspectieven te ontwikkelen over hoe we om kunnen gaan met bodemdaling. Agrariërs en overheden zoeken in het gebiedsproces samen naar wat haalbaar en kansrijk is. De komende drie jaar is gericht op het verzamelen van kennis en het opzetten van pilots. Deze kennis geeft inzicht in welke alternatieven voor agrariërs leiden tot een gezonde bedrijfsvoering. Vanwege corona kon de informatiebijeenkomst niet doorgaan. Om toch een start te maken met het gebiedsproces bodemdaling zijn er afspraken gemaakt om één op één met geïnteresseerde agrariërs in Flevoland in gesprek te gaan over de vragen die er leven over bodemdaling.

Regio West

Water en bodem in balans

**Aeriuskaart
opgeschoond**

Op de Aeriuskaart staan alle gronden die stikstofgevoelig zijn. Bij natuurvergunningen wordt met deze gronden rekening gehouden. Soms worden ook landbouwgronden aangewezen als stikstofgevoelig. Dat is onlogisch en daarom vindt LTO Noord dat deze gronden uit de Aeriuskaart moeten worden gehaald. We hebben de provincies Overijssel en Gelderland ervan kunnen overtuigen de kaart op te schonen. Overijssel heeft 270 hectare geïnventariseerd die van de kaart kan. Bij de laatste oplevering van Aerius in januari 2022 is dit geëffectueerd. Het onderzoek is nog niet klaar. Overijssel en Gelderland inventariseren welke gronden nog meer als niet-stikstofgevoelig moeten worden aangemerkt. Dat proces loopt. We verwachten dat nog een behoorlijk areaal van de kaart zal verdwijnen.

Regio Oost
Toekomstgericht ondernemerschap

**Minister stemt toe: verlenging
mestuitrijden voor 10 gemeenten
in Friesland en Groningen**

Ons verzoek aan demissionair minister Schouten voor de verlenging van het uitrijden van mest in tien gemeenten in Friesland en Groningen is toegekend. In een brief aan demissionair minister Schouten heeft een aantal LTO Noord-afdelingen gepleit voor uitstel omdat lokaal heftige regenval in juli en augustus de landwerkzaamheden ernstig bemoeilijkt heeft. Voorzitter afdeling Westerkwartier Henk Hulshoff: “Dit is voor veel leden een oplossing geweest om nog een inhaalslag te maken in het bemesten, waardoor het gelukkig mogelijk werd om nog een mooie grassnede binnen te halen. Sommige gronden hebben weinig bemesting gehad, waardoor de eiwitgehalten in het ruwvoer laag zijn. Ondanks dat het nog wel een uitdaging is om aan de mestscheidingseis te voldoen, zijn we blij dat de minister wilde meebewegen met de agrarische praktijk.”

Regio Noord
Water en bodem in balans

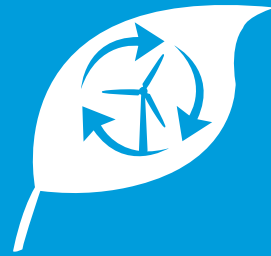

Faunazaken

In augustus stuurden wij onze leden in [Noord-Holland](#) en [Flevoland](#) een update over faunazaken en onze inzet op dit dossier. In Noord-Holland ging het over het Faunabeheerplan Ganzen. Ondanks een grote inzet van de landbouwlobby om het eigen risico bij de uitkering van faunaschade niet te verhogen, is toch besloten om deze verhoging in te voeren. LTO Noord roept agrarisch ondernemers in Noord-Holland op om bezwaar te maken tegen de beschikkingen voor de geleden faunaschade. Om het voor gedupeerde ondernemers eenvoudiger te maken is een voorbeeldbezwaarschrift opgesteld. In Flevoland informeerden wij de leden over het concept-faunabeheerplan Edelherten en de situatie rondom SFF (Stichting Faunabeheer Flevoland).

Regio West
Bewust omgaan met biodiversiteit, energie en kringlopen

Programma Duurzame Energie

De energietransitie vraagt veel van de agrarische sector. Zo willen veel partijen het landelijk gebied inzetten voor het opwekken van duurzame energie. Dat kan een kans zijn voor de land- en tuinbouw. Wij willen onze leden hierbij ondersteunen en ontzorgen. Andere ruimtelijke uitdagingen verliezen wij hierbij niet uit het oog. Met het programma Duurzame Energie worden de belangen van de leden behartigd en oplossingen bedacht. Zo kunnen wij leden sneller en beter helpen met hun vragen en ideeën over energiebesparing en -opwekking. Voor het maken van beleid hebben we kennis nodig die vaak via projecten wordt opgedaan. Projecten dienen bijvoorbeeld als hulpmiddel voor de ondernemers om kennis aangereikt te krijgen. Succesvolle projecten uit het programma Duurzame Energie, zijn onder andere: [Zon op Dak Drenthe](#), [Landbouwbedrijven verduurzamen met waterstof](#) en [PPS Energie en Landbouw](#).

Programma's & Projecten

Minder zonnevelden op landbouwgrond

LTO Noord is betrokken bij verschillende Regionale Energie Strategieën (RES). LTO Noord ziet duurzame energie als een brede maatschappelijke opgave waar we als land- en tuinbouw natuurlijk in kunnen bijdragen. Maar de claim op landbouwgrond staat haaks op de noodzaak van kringlooplandbouw en extensivering. Zonnevelden op landbouwgrond zijn, bij de huidige technische invulling, niet te combineren met landbouw. Met veel inzet van bestuurders en leden van de afdelingen hebben we de ruimteclaim rond zonnevelden nadrukkelijk op tafel gekregen. In alle RES regio's is dit in de programmering tot uiting gekomen. Natuurlijk hadden we liever helemaal geen zonnevelden op landbouwgrond gezien maar zonder de inzet van leden en bestuurders die op allerlei niveaus in overleggen hebben deelgenomen en naar bijeenkomsten zijn geweest was dit allemaal niet gelukt. Samen konden we zo tot zienswijzen en brandbrieven komen waardoor er minder zonnevelden op landbouwgrond kunnen komen.

Regio Noord, Oost en West
Bewust omgaan met biodiversiteit, energie en kringlopen

Schadevergoedingsregeling voor boeren langs de Drentsche Aa

We hebben ons ingezet voor een mooie vierjarige vergoedingsregeling voor boeren langs de Drentsche Aa. Boeren en tuinders gebruiken geen oppervlaktewater uit de Drentsche Aa en zij gebruiken binnen een strook van vier meter geen gewasbeschermingsmiddelen, om zo de water- en bodemkwaliteit te verbeteren. Dit is vastgelegd in de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe (POD). Daarnaast kiezen de 45 deelnemende boeren en tuinders er ook voor om op deze buffer geen gewassen te telen en helpen zij om er kruiden- en bloemrijke buffers te laten ontstaan. De deelnemers ondervinden inkomstenderving en extra onderhoudskosten. Daarom hebben we met Waterbedrijf Groningen opnieuw goede afspraken gemaakt over een vergoedingsregeling.

Regio Noord
Water en bodem in balans

Terugblik van maand tot maand

Jongerenadviesraad van start

LTO Noord heeft sinds oktober 2021 een eigen jongerenadviesraad. De adviesraad telt achttien leden, in leeftijd variërend van 21 tot 34 jaar. Voorzitter Anouk Veldscholten, tevens jongerenadviseur in het Algemeen Bestuur van LTO Noord:

“Het is een energieke groep jonge leden, afkomstig uit verschillende deelsectoren, regio's en met verschillende achtergronden. Een mooie ploeg om vanuit het jongerenperspectief op diverse thema's gevraagd en ongevraagd advies te geven over het beleid en de activiteiten van LTO Noord. Als belangenbehartiger zijn we continu bezig met toekomstperspectief voor de agrarische sector. Door middel van de jongerenadviesraad benutten we de frisse, vernieuwende blik van jonge ondernemers op onze vereniging. De ideeën en adviezen die eruit voortvloeien gebruiken we in onze strategie en beleid, zodat jonge boeren en tuinders zich thuis voelen bij onze vereniging en we inspelen op de wensen van onze leden, nu en in de toekomst.”

Jongerenadviesraad

Lobby inzet: stroomkabel dwars door landbouwgrond Eemshaven-West voorlopig van de baan

De aanleg van windenergievoorzieningen door landbouwgrond via Eemshaven-West is mede dankzij onze lobby voorlopig van de baan. De keuze van het ministerie van EZK voor de route via Eemshaven-West als voorkeursalternatief komt te vervallen. Het gehele planologische proces wordt gecombineerd en opnieuw gedaan. Voor de betrokken agrarisch ondernemers in dit gebied is dit goed nieuws. We lobbyen voor de aanlanding via de oostelijke route van de Eemshaven omdat dit tracé de minste impact heeft op landbouw. Henk Smith, regiobestuurder LTO Noord: “We hebben het afgelopen jaar een goede positie verworven bij de landelijke overheid. Waar we eerst niet goed in beeld waren, wordt er nu goed gebruik gemaakt van onze kennis en expertise.” Met grondig onderzoek kunnen de gevolgen van de kabelverbindingen voor landbouw (en natuur) nu goed in kaart worden gebracht en kan het ministerie uiteindelijk een afgewogen beslissing nemen.

Regio Noord
Toekomstgericht ondernemerschap

LTO Noord luidt noodklok: Energietransitie Utrecht in gevaar

Steeds meer boeren en tuinders plaatsen zonnepanelen op daken van stallen en schuren. Zo willen ondernemers hun bedrijven verder verduurzamen en ook een bijdrage leveren aan de energietransitie. In Utrecht is echter een groot probleem ontstaan. Teruglevering van zonne- en windenergie is in de provincie Utrecht namelijk niet meer mogelijk. De laag- en middenspanningsnetten van Stedin en het hoogspanningsnet (Tennet) kunnen extra teruglevering niet meer aan. Dit betekent dat het op dit moment niet mogelijk is om zonnedaken, zonneparken en windparken aan te sluiten op het net. LTO Noord roept de provincie Utrecht op om bij het Rijk aan te dringen om in wet- en regelgeving ruimte te maken voor energiebedrijven om proactief te kunnen investeren in verzwaring van het net. Om inzicht te krijgen in de totale omvang van het netcongestieprobleem, roept LTO Noord boeren en tuinders uit alle provincies op [zich te melden](#) wanneer zij problemen ervaren met de teruglevering van energie.

Regio West
Bewust omgaan met biodiversiteit, energie en kringlopen

Programma Interactie met de samenleving

Met ons programma Interactie met de Samenleving zijn we erin geslaagd om, ondanks de coronamaatregelen, een breed publiek aan te spreken met verhalen van boeren en tuinders. Dit lukte met verschillende publieksacties zoals Boeren en tuinders pakken uit, waarmee bijvoorbeeld de Kerstactie fysiek meer dan 20.000 mensen bereikte en online meer dan 1,5 miljoen. Ook is een Servicepunt succesvol van start gegaan, bedoeld om afdelingen en initiatieven te helpen bij het organiseren van verbindende activiteiten. Online floreert BoerenBuren met ruim 30.000 volgers en een bereik van 1 miljoen bezoekers per kwartaal. Verder verschijnen we meer en meer in de media, met bijna iedere twee weken een persbericht dat landelijke en/of regionale media-aandacht kreeg. Tot slot hebben we mediatrainingen verzorgd voor boeren en tuinders.

Programma's & Projecten

Samen reageren op waterwinplannen

Eind 2021 riepen de afdelingsbestuurders in Gelderland, die water in portefeuille hebben, op om de plannen van de provincie Gelderland rondom nieuwe drinkwaterwingebieden goed door te nemen. Daar is volop op gereageerd. Samen met de input van de leden konden wij als regio Oost tot een zienswijze komen.

Regio Oost
Water en bodem in balans

Food-influencer vlogt over agrarische sector voor BoerenBuren

Food influencer en YouTube-kok Nick Toet was te gast bij vleesveehouder en zorgboer Wouter Hartendorf in Santpoort-Zuid. Met [de video](#) die zij maakten, wil LTO Noord in samenwerking met Toet aan zijn volgers en via BoerenBuren laten zien waar ons voedsel vandaan komt. Voor het maken en verspreiden van verschillende video's voor de Facebook- en Instagramcommunity BoerenBuren zocht LTO Noord de samenwerking met drie bekende influencers, waaronder Toet. De video's worden tevens via de socialemediakanalen van de influencers gedeeld. Zo wordt Toet alleen al via zijn YouTube-kanaal met de naam 'EtenmetNick' gevolgd door 151.000 mensen. In de video roept Toet zijn volgers op om zoveel mogelijk lokaal voedsel te kopen, bij de boer.

Regio Noord, Oost en West
Meer verbinding tussen boer, tuinder en samenleving

Verlichte staldieren in donkere dagen voor kerst

Maar liefst 135 leden en een paar niet-leden meldten zich aan voor een pakket waarmee ze met lichtslangen een boerderijdier konden uitlichten. Daarmee is deze actie van een aantal LTO Noord-afdelingen in regio Oost een groot succes. Regio Oost zocht naar een lichtpuntje in de donkere dagen voor kerst en hoe er nog iets toegevoegd kon worden aan de verlichte boerderijroutes in ons gebied. Vele duizenden mensen, van jong tot oud, genoten in december van het platteland in kerstsfeer.

Regio Oost
Meer verbinding tussen boer, tuinder en samenleving

Jan

Feb

Mrt

Apr

Mei

Jun

Jul

Aug

Sep

Okt

Nov

Dec

Boeren en tuinders pakken uit in de zomer een succes

Meer dan 1000 deelnemers deden mee één of meerdere activiteiten tijdens 'Boeren en tuinders pakken uit in de zomer'. Zo'n 30 LTO Noord-afdelingen en Boert Bewust-streken organiseerden meer dan 200 activiteiten. Met bijvoorbeeld fiets- of wandeltochten, een boerenpicknick, rondleidingen door de stal of op het erf, speurtochten en workshops 'koe schilderen' zochten zij op een positieve manier verbinding met de samenleving. Deelnemende boeren en tuinders vinden het belangrijk om het positieve verhaal van de agrarische sector te vertellen en te laten zien aan burgers. We werken dagelijks met hart en ziel om mooie voedselproducten te leveren aan consumenten in Nederland en ver daarbuiten.

Het Beste Idee van Varkensland

LTO Noord Innovatiefonds is ambassadeur en samenwerkingspartner van 'Het Beste Idee Van Varkensland'. Dit onafhankelijke, jaarlijkse evenement helpt de innovatieve dadendrang van de varkenshouderij zichtbaar te maken. De innovatiewedstrijd daagt varkenshouders uit om goede, gekke, radicale en onverwachte ideeën voor de varkenshouderij te bedenken. 'Het Beste Idee' faciliteert varkenshouders en andere ondernemers uit de agro- en foodsector bij het realiseren van hun idee. Waarbij een diervriendelijker, transparanter en duurzamer productiesysteem centraal staat. Het initiatief draagt er op die manier aan bij om de trots op het eigen vak en de sector te vergroten. In het verslagjaar ging de prijs voor het beste idee naar het echtpaar Coen en Marlijn van Gorp met hun voerconcept 'Koken voor blijde varkens'.

LTO Noord Innovatiefonds: erfenis van vorige generaties, perspectief voor volgende generaties

Vanuit het LTO Noord Innovatiefonds ondersteunen we projecten waarin aan de toekomst voor nieuwe generaties boeren en tuinders wordt gewerkt. Vorige generaties boeren hebben het vermogen opgebouwd dat het LTO Noord Innovatiefonds daarvoor gebruikt. Het rendement op het vermogen wordt gebruikt om projecten te financieren. Het vermogen blijft daarmee in tact zodat deze 'erfenis van vorige generaties' ingezet kan blijven worden voor nieuw perspectief voor volgende generaties.

We droegen in 2021 bij in de financiering van 24 projecten.

Meer informatie staat op www.ltonoord.nl/lto-noord-fondsen.

Vrouw & Bedrijf zet zich in voor goede positie agrarische vrouw

Vrouw & Bedrijf behartigt de belangen van vrouwen in de agrarische sector en werkt aan het versterken van vrouwelijk leiderschap. De commissie heeft in het verslagjaar diverse activiteiten opgepakt. Zo is de basiscursus Economische Vorming Agrarische Vrouwen georganiseerd, heeft de commissie samen met Vrouwen van Nu een actieve rol gespeeld in het uitrollen van een voedselplatform en is een boerinnentraining ontwikkeld waarbij leden handvatten krijgen om de dialoog aan te gaan met consumenten en het verhaal van de Nederlandse voedselmakers te vertellen. Verder waren er diverse digitale bijeenkomsten, waaronder een webinar over het stoppen of overdragen van het bedrijf, en organiseerde de commissie een serie van drie clinics over het vergroten van zelfbewust ondernemerschap. Vrouw & Bedrijf blijft zich inzetten om vrouwen te stimuleren aan de slag te gaan met hun eigen positie op het bedrijf.

Voor meer informatie: www.ltonoord.nl/vrouw-en-bedrijf.

LTO Academie seizoen 2020-2021

In het seizoen 2020-2021 (1 juli 2020 t/m 30 juni 2021) hebben 407 bestuurders één of meerdere trainingen gevolgd via de LTO Academie.

156 (38%) van hen zijn LTO Noord-bestuurders.

Naast ontwikkelprogramma's en vaardigheidstrainingen biedt LTO Academie teamtrainingen aan.

57 bestuurders hebben de teamtraining aangevraagd

4 bestuurders hebben een individueel coachingstraject gevolgd

Op 12 februari 2021 vond de lancering plaats van het Online Leerplatform, met hierop het onboardingsprogramma voor nieuwe (afdelings)bestuurders. Iedere nieuwe afdelingsbestuurder krijgt een uitnodiging om dit programma te doorlopen.

Inmiddels is het aanbod op het Online Leerplatform gegroeid en bieden we een totaal van 20 e-learningen aan. Ruim 250 gebruikers zijn momenteel actief op dit platform, waarvan ruim 120 vanuit LTO Noord.

Leden

Naast het trainen en opleiden van bestuurders zet de LTO Academie ook in op het leven lang ontwikkelen van leden. In 2021 zijn we van start gegaan met het ontwikkelprogramma 'Grip op je Bedrijf' met 7 deelnemers, waarvan 5 LTO Noord leden. Kijk voor meer informatie en het aanbod op www.ltoacademie.nl

Werkgeverslijn

2021 was een bewogen jaar voor werkgevers in de agrarische sector. Werkgevers wisten de Werkgeverslijn land- en tuinbouw goed te vinden en stelden ruim 3.000 vragen, dit waren voornamelijk werkgevers uit de sectoren Open Teelten en Glastuinbouw. Voor het eerst was er geen toename in het aantal vragen. De Werkgeverslijn weet agrarische werkgevers aan de voorkant dus al goed te informeren met de beschikbare communicatiemiddelen. Vijf thema's hadden dit jaar veel aandacht: corona, internationale werknemers, cao's, krapte op de arbeidsmarkt en inspecties. Verder merken veel agrarische werkgevers dat het steeds lastiger is om personeel te vinden en te behouden. De Werkgeverslijn creëerde speciaal voor dit onderwerp een themapagina 'Krapte op de arbeidsmarkt' en organiseerde een webinar.

3.175 vragen beantwoord
14% stijging

289.346 websitebezoekers

9 webinars en online bijeenkomsten
in totaal 1.013 deelnemers

31 nieuwsbrieven met 4.691 lezers

Website bezoek en inzet social media

1.428.000
13,9 miljoen

Bereik
Weergaven

In totaal 26,2 miljoen online weergaven van berichten over LTO Noord:

238.000
320.000

Bereik
Weergaven

Twitter 13,9 miljoen weergaven

Online nieuwspagina's 5,9 miljoen weergaven

Facebook 5,6 miljoen weergaven

LinkedIn 320 duizend weergaven

YouTube 232 duizend weergaven

Blogs 142 duizend weergaven

Instagram 113 duizend weergaven

Fora 3,9 duizend weergaven

199.000
5,6 miljoen

Bereik
Weergaven

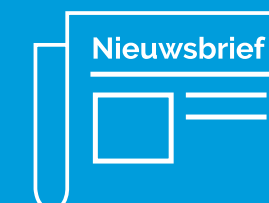
BOEREN
BUREN

Facebook
2.960.000
31.500

Bereik
Volgers

Instagram
297.000
6.109

Bereik
Volgers

16.856
leden en bestuurders
ontvangen wekelijks de
LTO Noord nieuwsbrief

www.ltonoord.nl

unieke bezoekers 218.002
paginaweergaven 673.527

Bezoeken website vanaf

45%
99.730

51%
108.065

4%
10.283

Uitgelicht

	pagina weergaven
Huisartsen wisten niet dat voeding zoveel met de gezondheid kan doen	4.666
Najaarsbijeenkomsten	2.567
Help mee het platteland verlichten met verlichte boerderijdieren	1.784
Landbouw verbolgen over op slot zetten van agrarische bedrijven	1.443
Aangekondigde inspecties rundveebedrijven	1.386

TOP 5 LedenContactCentrum

In 2021 zijn door het LedenContactCentrum ruim 5.750 telefoontjes en mails van leden verwerkt. In deze top 5 belichten we de meest besproken onderwerpen.

1. Stikstof

In het begin van 2021 vroegen veel leden een toelichting op de inzet en het standpunt van LTO Noord met betrekking tot de wet Stikstofreductie en natuurherstel. Ook waren er veel vragen van PAS-melders over de stand van zaken in het proces van legaliseren. Leden zonder vergunning ontvingen graag informatie over hun situatie en de inzet van LTO Noord daarvoor.

Gedurende het hele jaar meldden leden WOB-verzoeken te hebben ontvangen waarbij verschillende partijen gegevens over de bedrijven opvroegen. In reactie daarop hebben we voorbeeld-zienswijzen beschikbaar gesteld vanuit LTO Noord. Ook werden leden geconfronteerd met handhavingsverzoeken en vroegen zij hoe daarmee om te gaan. Het plan Duurzaam Evenwicht riep veel reacties op. Over het daarna gepresenteerde plan Coalitie Toekomstbestendige Melkveehouderij waren daarentegen nauwelijks vragen. Daarnaast vroegen leden zonder NB-vergunning naar hun situatie en waren er vragen over het intern en extern salderen.

2. Mest

In het begin van 2021 belden veel leden met vragen over het melden van maïspercelen; nieuwe regelgeving hierover ging op korte termijn spelen. Leden kwamen hierdoor in grote problemen met hun bouwplan voor 2021. Door inzet van LTO Noord is de regeling aangepast en werkbaar gemaakt. Er werden ook vragen gesteld over uitrijdperiodes, het toevoegen van water bij het uitrijden en de nieuwe fosfaatbemonstering. En er werd inzet gevraagd om de drempels in aardappelpercelen te keren.

In de tweede helft van het jaar belden met name leden uit Friesland met een verzoek voor inzet voor langere uitrijdtermijn voor mest in verband met de extreme neerslag. Door die neerslag vroegen leden ook om inzet voor een latere uiterste inzaaidatum voor het vanggewas na maïs. Helaas wachtte het ministerie tot het laatste moment met een reactie, hetgeen ook reacties van leden opriep. Ook het ontwerp 7e Actie Programma leidde tot veel vragen en reacties.

3. Kenteken

In het begin van 2021 merkten landbouwers die de rustiger periode wilden benutten voor het registreren van voertuigen, werktuigen en aanhangers dat er nog veel vragen waren, en dat de informatie van de RDW soms onvoldoende was. Door het signaleren en melden van de problemen door leden en de korte lijntjes van LTO Noord en Cumela met de RDW, werd de informatie aangepast en werden veel problemen opgelost. Vooral het registreren van trekkers en werktuigen op naam van de maatschap en de VIN-nummers riepen vragen op. Deze vragen bleven gedurende het jaar komen en aan het einde van 2021 bleek dat er nog veel problemen waren met ontbrekende VIN-nummers.

4. Energie

Leden hadden verschillende vragen over de activiteiten van LTO Noord, vooral als het ging om zonnepanelen. Er werd geïnformeerd naar de verschillende projecten, zoals Zon Op Dak en naar de mogelijkheden van advies via Ledenvoordeel. En er waren vragen over de energietransitie en zonneparken. Leden meldden problemen met energiecontracten en met de teruglevering van stroom en de netcapaciteit, en vroegen naar de mogelijkheid van een contract via LTO Ledenvoordeel.

5. Flora en fauna

Leden meldden overlast van ganzen, vossen, kraaien en wolven. Ze vroegen naar de inzet van LTO Noord daarop, waaronder de procedure voor het melden van schade en het aanvragen van een vergoeding. De aangekondigde weidevogelregelgeving in Friesland riep boze reacties op. In de zomer werd overlast vanuit bermen en natuurterreinen van Jacobskruiskruid en distels gemeld.

Hier doen we het voor

‘Mijn opa en ouders waren altijd al lid. De steun en kennis van LTO Noord bij het opstarten van een bedrijf zijn heel waardevol.’

Daniëlle Wegman, Dirkshorn (Noord Holland)

Fotografie: John Oud

wat vinden onze leden van onze dienstverlening?

‘LTO Noord doet veel meer dan wat ik in eerste instantie door had. Zo is mijn afdeling betrokken bij de Regionale Energiestrategieën en stikstofwerkgroepen.’

Rene Rozeboom, Doornspijk (Gelderland)

Fotografie: Freddy Schinkel

‘Het is goed om lid te zijn van LTO Noord, een vereniging waar je altijd op terug kunt vallen. De afdeling West-Achterhoek heeft actieve bestuurders voor je klaarstaan als dat nodig is.’

Dick en Iris Garritsen, Toldijk (Gelderland)

Fotografie: Robin Britstra

‘LTO Noord zet zich in voor goede verdienmodellen in de sector en de ruimte die we nodig hebben om ons te ontwikkelen. Dat is belangrijk, vooral voor jonge boeren.’

Martijn Leijenaar, Wons (Friesland)

Fotografie: Niels van der Boom

‘Tijdens een werkbezoek aan het Europese Parlement in Brussel heb ik gezien hoe verschrikkelijk belangrijk het is dat we als sector daar vertegenwoordigd zijn. Hoe LTO zich inzet heb je op je eigen erf niet altijd door.’

Herman de Lange, Rouveen (Overijssel)

Fotografie: Yorben de Lange

‘Belangrijk dat wij ons laten zien en onze mening laten horen.’

Sjors van den Nouland, Noordwijkerhout (Zuid-Holland)

Fotografie: Henk Bouwman

‘LTO is een sterke onderhandelingspartner en heeft invloed bij de overheid. Daar ligt onze kracht.’

Jeljer en Sijke Wynia, Hitzum (Friesland)

Fotografie: Niels van der Boom

‘LTO Noord is gestart met BoerenBuren op social media waarmee ze burgers betreft en informeert over onze sector.’

Arjen Vahl, IJsselmuiden (Overijssel)

Fotografie: Freddy Schinkel